

του εἰς βάρβακα καὶ τὸν ἐβάλεν εἰς κλίσανον, ὅπου διὰ τοῦ θερμομέτρου διατήρει ἀκριβῶς τὸν βαθμὸν τῆς θερμότητος ὃν ἐνόμιζεν ἀναγκαῖον εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ παιδίου. Οὕτω τὸ θνησιγενὲς τοῦτο βρέφος ἐζήσας, καὶ ἐζήσεν εἰκοσιτέσσαρα ἔτη, καθ' ἃ συνέθηκεν ὀγδοήκοντα συγγράμματα διαφόρου ὕλης, ταῦτα δ' ἦσαν καρπὸς ἐνδελεχοῦς ἀναγνώσεως καὶ παιδείας ἀποκτηθείσης δι' ἐκτάκτων ἐνασχολήσεων. Ἀλλ' ἄνθρωπος μὴ ἔχων τὸν νοῦν τοῦ πατρὸς τοῦ Λισίτη, ἤθελε ἀποτρέφει βεβαίως μετ' αὐστηρότητος ἀπὸ πᾶσαν σπουδὴν παιδίον ἀνατραφέν διὰ τῆς τέχνης, φοβούμενος μήπως ἡ ἐνασχόλησις τοῦ πνεύματος, κατασπρέψῃ τὴν υἰεὶαν καὶ τὰς δυνάμεις σώματος, ὅπερ ἐκ φύσεως ἐπλήσθη τὸσον ἀκροσφαλές. Ὁ πατὴρ ὁμῶς αὐτοῦ ἠκολούθησεν ὑψηλοτέρας θεωρίας, καὶ δίδων εἰς τὸν υἱὸν τοῦ τὸ ὄνομα τοῦ *Εὐτυχούς*, διὰ νὰ μὴ ἐκλείψῃ ἡ μνήμη τοῦ κατὰ τὴν γέννησίν του συμβεβηκότος, κατέστη αὐτὸς αὐτός ὁ διδάσκαλός του, μορφώσας αὐτὸν εἰς τὴν γνῶσιν τῶν Ὡραίων Τεχνῶν καὶ τῆς φιλοσοφίας. Οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ ἐπιτύχῃ ὡς αὐτὸς εἰς τὴν ἀνατροφὴν του· οὐδεὶς ἐγίνωσκε τὰς ιδιότητας τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος τοῦ παιδίου, ὡς τὸν πατέρα αὐτοῦ, ὅστις ἦν κατὰ διπλοῦν λόγον ὁ δεύτερος δημιουργὸς τῆς ζωῆς του, καὶ ὁ μόνος κυβερνήτης τῆς υἰεὶας καὶ τῆς ἰδιοσυγκρασίας του, ὥστε συνειῶν εὐτυχῶς τὸ πατρικὸν φίλτρον μὲ τὴν ἱατρικὴν πείραν καὶ μετὰ τῆς διδασκαλικῆς ἐπιτηδειότητος κατάρθωσε καὶ ἐπέσπευσε τοῦ υἱοῦ του τὰς ἐκτάκτους προόδους, καὶ μετὰ ταῦτα ἐπεμψεν αὐτὸν εἰς Βολώνην διὰ νὰ τελειωθῇ ὑπὸ δύο διατμήμων καθηγητῶν τοῦ καιροῦ του. Ὁ Λισίτης μετ' οὐ πολὺ γενόμενος ἐγκρατὴς τῶν ἐπιστημῶν, ἰδίως δὲ τῆς Φυσικῆς καὶ τῆς ἱατρικῆς, ἐξεῖδωκε κατὰ τὸ δέκατον ὀγδοὺν ἔτος τῆς ἡλικίας του πραγματείας πολλοῦ λόγου ἀξίας περὶ τῆς καταγωγῆς τῆς ἀνθρωπίνου ψυχῆς, θεωρηθείσαν ὡς ἔργον ἀξίον ὀριμωτέρας διαοίης.

Ἰωάννης Φ. Βρακτιέρος ἐγεννήθη τῇ 19 Ἰανουαρίου 1781 εἰς Σχοβάχ (Schwobach). Ἀπὸ τοῦ τετάρτου ἔτους τῆς ἡλικίας του ὠμίλει ἐντελῶς τὰ Λατινικά, Γαλλικά καὶ Γερμανικά. Κατὰ δὲ τὸ ἕκτον ἔτος κατεῖχε κατὰ βάθος τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, μεταξὺ δὲ τοῦ ἐνάτου καὶ δέκατου τὸσον καλῶς τὴν Ἑβραϊκὴν, ὥστε συνέγραψεν εἰς τὸν περὶ λόγον καὶ εἰς τὴν ποίησιν, καὶ μετέφρασεν ἀνευ δυσκολίας τὸ Ἑβραϊκὸν κείμενον τῆς Γραφῆς εἰς τὴν Λατινικὴν καὶ εἰς τὴν Γαλλικὴν γλῶσσαν. Ἀνέγνωσε τότε, κατὰ τὸ 1730 τὴν μεγάλην ραββινικὴν βίβλον, καὶ ἐξέδωκε σύνοψιν ἀκριβῆ αὐτῆς, περιχομένην εἰς τὸν εἰκοστὸν ἕκτον τόμον τῆς Γερμανικῆς βιβλιοθήκης. ἤρχισε δὲ τὸ ἀκόλουθον ἔτος τὴν μετάφρασιν τοῦ ὁδοπορικοῦ βιβλίου τοῦ ραββίνου Βενιαμίν (τοῦ Τυδαίου), εἰς ἣν προσέθηκε σημειώσεις, ἀποτελούσας δεύτερον τόμον, ὅστις ἐτυπώθη μετὰ δύο ἔτη εἰς Ἀμστελῶδαμον. Ὁ νέος οὗτος, ἀφοῦ ἀνέγνωσε καὶ ἐσπούδασε πολλὰ Ἑβραϊκὰ βιβλία, ἐδόθη εἰς τὴν σπουδὴν τῶν Πατέρων καὶ τῶν κανόνων τῶν τεσσάρων πρώτων αἰώνων. Ἐσπούδασε τὴν φιλοσοφίαν καὶ τὰ μαθημα-

τικά, πρὸ πάντων δὲ τὴν ἀστρονομίαν εἰς Ἀλλήν, καὶ ὁ διευθυντὴς τοῦ Λουδοβικείου καταστήματος τῷ προσέφερε δωρεάν τὴν θέσιν τοῦ ἀρχιτέχνου. Ὁ Βρακτιέρος, παρδεχθεὶς τὴν πρότασιν, συνέθηκεν ἀμέσως δεκατέσσαρας θέσεις ἐνώπιον καθηγητῶν, τὰς ἐτύπωσε τὴν αὐτὴν νύκτα, καὶ τὴν ἐπαύριον ὑπεστήριξεν αὐτὰς μετ' ἐκτάκτου ἐπιτυχίας. Μετὰ τοῦτο δὲ μετέβη εἰς Βερολίνον, ὅπου τὸν ὑπεδέχθη εὐμενέστατα ὁ Βασιλεὺς, καὶ καθ' ἐκάστην τὸν ἐκάλει εἰς τὰ ἀνάκτορα. Ἀπκντες δ' ἐπεθύμουν νὰ ἰδῶσιν αὐτὸν, καὶ ἡ βασιλικὴ ἐταιρία τὸν ἐδέχθη ἐπισήμως μεταξὺ τῶν μελῶν της. Ἡ Βασίλισσα ἔλαβε τὴν εἰκόνα του, καὶ ἀνέστησεν αὐτὴν εἰς τὰ ἀνάκτορα, ὅλη δ' ἡ βασιλικὴ οἰκογένεια τὸν ἐπλήρωσε τιμῶν καὶ δώρων. Περεκίνησε δὲ θερμῶς ὁ βασιλεὺς τὸν πατέρα του, νὰ τὸν υποχρεώσῃ νὰ σπουδάζῃ τὴν νομικὴν, καὶ πρὸ πάντων τὸ δημόσιον δίκαιον, εὐελπίζων αὐτὸν ὅτι ἠδύνατο νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ὑψηλοτέραν περιωπὴν. Καὶ τῷ ὄντι ὁ νέος παρεδόθη ὅλως ἐκ νῆου εἰς τὴν σπουδὴν τῆς νομικῆς, τῆς ἀρχαιολογίας καὶ εἰς ὅλων τῶν κλάδων τῆς ἀρχαίας καὶ νέας ἱστορίας, ἀλλ' ἕνεκα τῶν πολλῶν κόπων ἐξησθίνησεν ἡ υἰεὶς του τῷ 1739, καὶ τῷ 1740, εἰς ἡλικίαν δεκαοκτώ ἐτῶν, ἐξαμέτηρε τὸ ζῆν. Τὸ σύγγραμμα εἰς ὃ ἐνηττολεῖτο τότε, καὶ δι' ὃ εἶχε συλλέξει πολλὴν ὕλην, ἦτον ἐρευνᾶ ἐπὶ τῶν Αἰγυπτιακῶν ἀρχαιοτήτων, καὶ δισχυρίζετο ὅτι εὗρε βεβαίαν ὁδὸν δι' ἣν ἤθελε φωτίσει τὴν ἱστορίαν τοῦ περιφήμου τούτου λαοῦ. Τόσῳ δὲ θαυμαστότερον εἶναι ὅτι ὁ σοφὸς οὗτος νέος συνέγραψε τόσα συγγράμματα καὶ ἀπέκτησε τόσαν εὐρείαν παιδείαν, ὅσοι τὸν ἤμειον χρόνον τῆς ζωῆς του ἐκοιμήτο, μένων εἰς τὴν κλίνην μέχρι τοῦ δέκατου ἔτους δώδεκα ὥρας, ἀπὸ δὲ τοῦ δέκατου δέκα ὥρας μέχρι τῆς ἀποδιδάσεώς του.

Τὸ παράδειγμα ταῦτο, ὡς καὶ τὰ λοιπὰ μνημονευθέντα ἀνωτέρω, δύνανται νὰ μᾶς πείσωσι μέχρι τίνος βαθμοῦ ἡ νεότης ἢ ἡ παιδικὴ ἡλικία εἶναι εὐθετος πρὸς προόδον, ὅταν ἀσχολῇται εὐμεθοῶς εἰς τὴν ἐργασίαν. Ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς τῆς γεννήσεώς μας ἡ ψυχὴ μας εἶναι ἐπιδεικτικὴ τῶν ὑψηλοτέρων ἐνασχολήσεων, ἀλλὰ δεῖται ὀργάνων διὰ ν' ἀναδειχθῇ.

Κ. Σ. Κ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΝΟΣΟΥ

ΤΩΝ

ΚΑΥΛΩΝ ΤΟΥ ΣΙΤΟΥ.

—ο—

Ἀπὸ τίνος γίνεται λόγος πολλὸς περὶ τίνος νόσου προσβαλούσης τὸν καυλὸν ἢ τὸν κάλαμον τοῦ σίτου.

Τὸ καθ' ἡμᾶς, ἀγνοοῦμεν εἰσέτι ἐάν ἡ νόσος αὕτη ἐνσκή-
πη σήμερον πρῶτην φοράν εἰς τοὺς ἀγροὺς τῆς Ἑλ-
λάδος. Ἀλλ' ἐν τῇ Εὐρώπῃ δὲν εἶναι νεοφανής. Ἐάν δὲ
μέχρι τῆς σήμερον δὲν εὐρέθησαν τρόποι ἱκανοὶ νὰ προ-
λάβωσιν ὁλοσχερῶς τὴν ἀνάπτυξιν αὐτῆς, ἡ ἀναπτυ-
χθεῖσιν νὰ τὴν θεραπεύσωσιν, ἐγένοντο ὅμως πολλοὶ
πολύτιμοι παρατηρήσεις, τὰς ὁποίας, βαλόντες
εἰς πρᾶξιν οἱ γεωργοί, ἰδὼν εὐδοχιμοῦντας τοὺς ἀ-
γρῶνάς των. Τοιαύτας παρατηρήσεις περιέχει καὶ ἡ
ἐπομένη ἐπιστολὴ τὴν ὁποίαν, ἐρανίζομενοι παρὰ
συγγράμματος γεωργικοῦ ἐκδιδόμενου ἐν Γαλλίᾳ,
σπεύδομεν νὰ δημοσιεύσωμεν πρὸς ὀφηγίαν τῶν ἀ-
γροκόμων τῆς Ἑλλάδος. Εἶναι δὲ ἀνάγκη νὰ εἴπω-
μεν συγχρόνως πρὸς αὐτοὺς ὅτι, παρὰ τὰ μέτρα ταῦ-
τα τῆς ἀνθρωπίνης προνοίας, πολλάκις ἡ μεταβολὴ
τῆς ἀτμοσφαιρῆς, ἡ ἄλλαι τινὲς ματεωρολογικαὶ πε-
ριστάσεις ἤρκεσαν μόναι νὰ ἐπιφέρωσι τὴν θεραπείαν.

Ἰδοὺ ἡ ἐπιστολὴ, γραφείσα ὑπὸ γνωστοῦ τινος ἀ-
γρονόμου.

« . . . Ἡ νόσος ἡ προσβάλλουσα τὸν καυλὸν τοῦ
σίτου δὲν εἶναι καινοφανής εἰς τὴν ἐπαρχίαν μου· ἐξ
ἐναντίας γνωρίζεται ἐξ ἀμνημονεύτων χρόνων, καὶ καθ'
ἕκαστον ἔτος ἐνσκήπτει εἰς τινὰς ἀγροὺς. Τὸ 1851.
μάλιστα ἐξετάθη πολὺ πλείοντον τοῦ συνήθους, ἀ-
ναπτυχθεῖσα βαθείως ἐξ αἰτίας τῆς καταστάσεως τῆς
ἀτμοσφαιρῆς.

« Τὸ ἔτος ἐκεῖνο ἡ νόσος αὕτη ἤρῃωσε καὶ τοὺς
ιδίους μου ἀγροὺς, ἂν καὶ εἶχον προνοήσει πολλὰ
κατ' αὐτῆς. Εἰς ἀγρὸς μου ὅστις ἐπρεπε ν' ἀποφέρῃ
ἐξήκοντα ἑκατόλιτρα σίτου, ἀπέφερε μόνον τριακον-
ταεξ. Καὶ ἄλλοι μου ἀγροὶ ἔπαθον ὡσαύτως, καθὼς
καὶ πολλῶν γειτόνων μου κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον.

« Ἡ νόσος αὕτη εἶναι τοσούτω γνωστὴ ἐνταῦθα,
ὥστε οἱ χωρικοὶ τὴν διακρίνουσι καὶ δι' ὀνόματος χα-
ρακτηριστικώτατον, λέγοντες ὅτι ὁ σίτος *χολδαίνει*
ἢ εἶναι *ραιβοσκελὴς*.

« Ἀγνοῶ ἐάν εὐρεθῇ θεραπεία βραδύτερον· ἀλλ' ἐν
τοσούτῳ σὲ κοινοποιῶ τὰς παρατηρήσεις αἰτίνας
ἐγένοντο ἐνταῦθα ὅπου ἡ ἀσθένεια, ὡς προεῖπον, εἶναι
ἀρχαιοτάτη, σὲ προσθέτω δὲ καὶ τὰ προφυλακτικὰ
μέσα τὰ ὁποῖα μεταχειρίζομεθα.

« Τὰ μετὰ ταῦτα εἶναι ἀπλούστατα, ἂν καὶ ἐνί-
στε ὀχλήρᾳ. Κατ' αὐτά, πρέπει ν' ἀποφεύγωμεν τὴν
σπορὰν τοῦ σίτου εἰς ἀγροὺς ὅπου ἐγένετο πρὸ μικροῦ
συγκομιδὴ ἄλλων τινῶν καρπῶν, διότι αὐτοὶ γεννῶσι
τὴν προκειμένην νόσον. Πιθανώτατον ἄρα νὰ εὐρεθῇ
ἡ θεραπεία, ἐάν ὀρισθῶσιν ἐσκεμμένως τὰ εἶδη τῶν
καρπῶν ἅτινα πρέπει νὰ σπείρωνται ἐπὶ τῶν αὐτῶν
ἀγρῶν τὸ ἐν μετὰ τὸ ἄλλο.

« Ποτὲ οὔτε ἴδον οὔτε ἔκουςα νὰ λέγεται ὅτι
σίτος ἀπαρεῖς μετὰ συγκομιδὴν ἀράβοστίτου ἢ κυά-
μων προσεδόλθη ἀπὸ τὴν νόσον ταύτην. Ἐνῷ ὅταν
σπαρῇ μετὰ τὴν συγκομιδὴν παντὸς ἄλλου δημητρια-
κοῦ καρποῦ ἢ καὶ τριφύλλου ἐρυθροῦ, ἡ νόσος εἶναι
σχεδὸν ἀναπόφευκτος. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει ἐνίοτε, εἰ
καὶ μετρίωτερον, ὅπου καὶ ἡ σπορὰ γίνεται μετὰ τὴν
συγκομιδὴν ἀράκου ἢ λαθούρων, ἐάν μάλιστα αὐτὰ
περιέχωσι καὶ φυτὰ ἀγρωστώδη. Ἐν τοιαύτῃ περι-

πτώσει τὸ ἀφθονὸν λίπασμα εἶναι πολλάκις ἀποτε-
λεσματικώτατον, ἢ καὶ ἂν δὲν ἐξαλείφῃ τὸ κακόν,
τὸ ἐξασθενεῖ. Ἡ παρατήρησις αὕτη ὀφείλεται ἰδίως
εἰς ἐμέ.

« Ὅτε ἀνέλαθον μόνος τὴν ἐπιμέλειαν τῶν κτη-
μάτων μου, εὗρον ὅτι τὸ ἐρυθρὸν τριφύλλον δὲν ἐ-
καλλιεργεῖτο διόλου ἐξ αἰτίας τοῦ ἀτοπήματος τοῦ ὁ-
ποῖον προκένερον· δὲν ἐφάνετο οὐδὲ ἕγνος αὐτοῦ.
Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐστερούμην νομῶν, διότι ἡ γῆ, κατα-
σταθεῖσα ἤδη λεπτή, προσεδόλλετο ὑπὸ ἀνέμων σφο-
δρῶν, ἐνῷ τὸ κλίμα εἶναι ξηρὸν καὶ ἄστατον, ἀπε-
φάσισα νὰ σπείρω ἐρυθρὸν τριφύλλον. Οἱ χωρικοὶ
μου, καταπτοχθέντες, προεῖπον ὅτι δυστυχεστάτη
ἐμεῖλλε ν' ἀποβῇ ἡ συγκομιδὴ τοῦ σίτου. Ἐπειδὴ δὲ
καὶ ἐγὼ συνεμερίζομην τοὺς φόβους των, συνέλαθον
τὴν ιδέαν νὰ λιπάνω ἐν ἀφθονίᾳ τὴν γῆν. Καὶ τῶνόντι,
διὰ τοῦ μέσου τούτου ἐπρολήφθη ἡ νόσος. Ἐν ἔτος
μάλιστα ἡ συγκομιδὴ ἐνὸς ἀγροῦ μου, καλλιεργηθέν-
τος ὡς ἀνωτέρω, ὑπῆρξε πλουσιωτέρα. Ἀλλὰ τὰ ἔτη
ἐπέρχονται τὸ ἐν μετὰ τὸ ἄλλο, χωρὶς καὶ ὅμως νὰ
ὁμοιαζώσιν· ἀποτυχὼν δις ἐν τῷ διαστήματι ἐννέα
ἔτων, ἀπεφάσισα νὰ βάλλω τοῦ λοιποῦ μεταξὺ τῆς
συγκομιδῆς τοῦ τριφύλλου καὶ τῆς σπορᾶς τοῦ σίτου
ἀγροκόρμητον.

« Ἰδοὺ αἱ παρατηρήσεις μου περὶ τῆς νόσου αὐτῆς
ἥτις ἴσως φαίνεται νέα, διότι ἄλλοτε, ὀλιγώτερον
προστίζοντες περὶ τῆς γεωργίας οἱ ἄνθρωποι, δὲν ἐ-
πέστησαν τὴν προσοχὴν των εἰς αὐτήν. Ἐνόμιζον
ἴσως ὅτι ὁ πλαγιασμός τῶν καλῶν τοῦ σίτου ἐγί-
νετο ἐξ αἰτίας τῆς βροχῆς καὶ τοῦ ἀνέμου. Ἀλλὰ
τὸ 1851 ἡ νόσος ἀνεπτύχθη ὑπὲρ ποτε, καὶ τότε
μόνον οἱ γεωπόνοι ἤρχισαν νὰ παρατηρῶσι προσεκτι-
κώτερον.

« Τίς οἶδεν ἐάν αἱ περὶ τῆς νόσου ταύτης ἐνεστῶ-
σαι καὶ μέλλουσαι παρατηρήσεις δὲν λύσωσι τὸ πρό-
βλημα τοῦτο τὸ ὁποῖον ἐπασχολεῖ τοὺς γεωγροὺς;
διὰ τί, δηλαδή, εἰς τὴν αὐτὴν ἐπαρχίαν, καὶ πολλάκις
εἰς τὸν αὐτὸν ἀγρὸν, ἄλλοι μὲν καυλοὶ σίτου νὰ εἶναι
πλαγιασμένοι, ἄλλοι δὲ νὰ ἴστανται ὀρθοί, ἂν καὶ
διατελοῦσιν ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἀτμοσφαιρικὴν ἐπιρροήν;

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΑΣ

ΤΟΥ ΟΝΟΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΚΑΙΣΑΡΩΝ.

—o—

Ὅτι ἡ καταγωγὴ τοῦ ὀνόματος τοῦ Καίσαρος, λέ-
γει ὁ Οὐόσσιος, μετὰ πολλῆς εὐλαθείας ὑπὸ πολλῶν
διεξηρουννημένων, πρέπει νὰ ἀναζητῇται ἐν τῇ τῶν Φοι-
νίκων ἢ ἐν τῇ κατὰ Μιθύρους γλώσσῃ, εἶναι ἤδη
πρᾶγμα τοσοῦτον ὁμολογούμενον, ὥστε μὴ εὐρί-
σκειται τις τὴν σήμερον, τὴν ἐλαχίστην περὶ τούτου
ἔχων ἀμφιβολίαν. Τούτου ἕνεκα νομίζομεν πάντη